

Sygn. akt II C 2932/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3.Dnia 29 maja 2014 roku

Sąd Rejonowy dla W. M. w W. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Wert

Protokolant: Karolina Koziol

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 roku w W. na rozprawie

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko Skarbowi Państwa Dyrektorowi Aresztu Śledczego W. S.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda G. S. kosztami postępowania;

Sygn. akt. II C 2932/12

UZASADNIENIE

Powód G. S. w dniu 29 października 2012 roku (data prezentaty) wniósł do tut. Sądu przeciwko Skarbowi Państwa Dyrektorowi Aresztu Śledczego W.- S. pozew o zapłatę kwoty 15.000 zł. tytułem zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż od dnia 23 lutego 2010 roku do dnia 15 kwietnia 2011 roku przebywał w Areszcie Śledczym S. w W.. Powód wskazał, iż w dniu 08 listopada 2010 roku zmarł jego ojciec. Matka powoda wysłała powodowi telegram z wiadomością o śmierci ojca i dacie pogrzebu i godzinie o której zostanie pochowany. Powód otrzymał telegram w dniu 03 grudnia 2010 roku, gdzie wskazał, iż jest to prawie 4 tygodnie po śmierci jego ojca. Powód wskazał, iż podupadł na zdrowiu nie miał szansy aby uczestniczyć w pogrzebie swojego ojca i dlatego wniósł o zasądzenie od pozwanego tytułem zadośćuczynienia kwoty 15.000 zł. (pozew,k.3).

Pozwany Skarb Państwa Dyrektor Aresztu Śledczego W.- S. w dniu 20 lutego 2013 roku do tut. Sądu wniósł odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz rozpoznanie sprawy pod nieobecność pozwanego.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż powód przebywał w Areszcie Śledczym w W.- S. w okresach od dnia 26 marca 2010 roku do dnia 19 kwietnia 2011 roku. Pozwany wskazał, iż w posiadanej dokumentacji brak jest informacji o telegramie, o którym mówi powód. (odpowiedź na pozew, k. 41, notatka służbowa, k.45)

W dniu 29 października 2012 roku powód wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych z uwagi na fakt, iż przebywając w jednostce penitencjarnej nie posiada żadnych środków pieniężnych. (wniosek powoda, k. 2)

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2012 roku tut. Sąd zwolnił powoda od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu, natomiast oddalił wnioski powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie. (postanowienie, k. 29).

Strony podtrzymały stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powód **G. S.** przebywał w Areszcie Śledczym w W.- S. w okresach od dnia 26 marca 2010 roku do dnia 19 kwietnia 2011 roku. W dniu 08 listopada 2010 roku zmarł ojciec powoda. W dniu 10 listopada 2010 roku matka powoda o godzinie 11.21 z UP Ż. nadała telegram z informacją o śmierci ojca i dacie pogrzebu, który miał się odbyć 12 listopada 2010 roku. Wpływ do aresztu nastąpił w dniu 12 listopada 2010 (data prezentaty aresztu), z uwagi na fakt, iż list był oceniony i został przesłany do sekretariatu Sądu Rejonowego dla Warszawy W. IV Wydział Karny w dniu 26 listopada 2010, po czym w dniu 01 grudnia 2010 po cenzurze zwrócono telegram do pozwanego aresztu W. –S..

Powód ww. telegram otrzymał w dniu 03 grudnia 2010 roku i wtedy dowiedział się o śmierci swego ojca. Powód wcześniej nie wiedział o śmierci ojca i z tych względów nie mógł uczestniczyć w pogrzebie. Powód po dowiedzeniu się, o śmierci ojca podupadł na zdrowiu, jego stan psychiczny był zły, miał myśli samobójcze. (dowód; przesłuchanie powoda w charakterze strony w drodze pomocy przez SR w Bartoszycach, k. 14 sygn. akt I Cps 101/13).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów złożonych w niniejszej sprawie przytoczonych w nawiasach, które Sąd w całości uznał za wiarygodne, gdyż ich rzetelność i prawdziwość nie były przez strony kwestionowane, a okazały się być dopuszczonymi jako dowody niezbędne do ustalenia stanu faktycznego oraz na okoliczności uznane przez Sąd za bezsporne, bowiem albo zostały przez strony wprost przyznane, bądź też nie zostały zaprzeczone, co zostało przez Sąd ocenione na zasadzie art. 230 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Powód w niniejszej sprawie domagał się zapłaty kwoty 15.000 zł. od pozwanego Skarbu Państwa Dyrektora Aresztu Śledczego W.- S. tytułem zadośćuczynienia .

W myśl art. 23 kodeksu cywilnego dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Przepis ten wprost wskazuje, że dobrem osobistym chronionym prawnie jest tajemnica korespondencji.

Wyjątek od tej zasady wprowadza art. 217a kodeksu karnego wykonawczego, który zezwala na cenzurowanie korespondencji osób tymczasowo aresztowanych. W myśl tego przepisu zatrzymania, cenzury lub nadzoru korespondencji tymczasowo aresztowanego dokonuje organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, chyba, że organ ten zarządzi inaczej. Jeżeli organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, nie zarządzi zatrzymania, cenzury lub nadzoru korespondencji tymczasowo aresztowanego, decyzje te może podjąć dyrektor aresztu śledczego, który powiadamia tymczasowo aresztowanego, sędziego penitencjarnego oraz organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, o przyczynach jej zatrzymania, ocenienia lub nadzoru.

Możliwość cenzurowania korespondencji osób tymczasowo aresztowanych zgodnie z art. 217b § 2 k.k.w. nie dotyczy korespondencji z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka oraz organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka, które przesyła się bezpośrednio do adresata.

Odmienne niż w art. 217 b § 3 nie ma wyjątków od powyższej reguły.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Stosownie do art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Z art. 24 k.c. wynika domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego. Ciężar udowodnienia, że działanie albo zaniechanie nie było bezprawne spoczywa na osobie, które naruszyła dobro osobiste (por. T. Sokołowski w: Komentarz do kodeksu cywilnego, red. A. Kidyba, opublikowane LEX 2009, Komentarz do art. 24 k.c., t. 5 i 6, a także wyrok SN z 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 13).

Należy także podkreślić, że do naruszenia dobra osobistego dochodzi już w momencie przekroczenia granicy dobra osobistego. "Nie jest także konieczne dla określenia istoty ochrony dóbr osobistych ustalenie mierników naruszenia poszczególnych dóbr. Przedmiotem skierowanego erga omnes obowiązku nie jest, bowiem tylko zakaz "skutecznego naruszenia" pewnego stanu rzeczy, lecz znacznie szerszy ogólny zakaz samego jego "naruszania", czyli podejmowania - jako generalnie bezprawnych - zachowań wkraczających w sferę cudzego dobra osobistego. Na przykład z ochrony tajemnicy korespondencji wynika między innymi generalny zakaz uzyskiwania cudzej poczty (wiadomości) e-mailowej i nawet jej późniejsze zniszczenie, "skasowanie" bez jej "otwarcia" nie zmienia faktu bezprawności samego nią zawładnięcia. Nie zmienia tego okoliczność, że po "usunięciu" takiej poczty ustaje stan naruszenia i zagrożenia zapoznania się z jej treścią; niedopuszczalne jest, bowiem już samo stwarzanie takiego zagrożenia tajemnicy korespondencji. Ochronie, wyrażonej w szczególności konstrukcją domniemanie bezprawności, podlega już pewna bariera wyznaczająca granicę zagrożenia chronionego stanu rzeczy, której to granicy przekraczać z zasady nie wolno, niezależnie od tego, czy znajdujące się za tą granicą dobro zostanie "skutecznie naruszone", ponieważ zgodnie z art. 24 § 1 k.c. wystarczy już samo jego zagrożenie" (T. Sokołowski, op. cit., t. 5).

W niniejszej sprawie powód zarzucił pozwanemu, iż nie poinformował go o telegramie, który wysłała jego matka z informacją o śmierci ojca i dacie pogrzebu. Powód jest przekonany, iż ww. telegram został przesłany do pozwanego dwie godziny później od momentu nadania go przez jego matkę a został mu doręczony w dniu 03 grudnia 2012 roku już po ocenowaniu, tym samym zostało naruszone jego dobro w wyniku, czego nie mógł uczestniczyć w pogrzebie swego ojca, podupadł na zdrowiu miał negatywne przeżycia zniszczony stan psychiczny raz rozmawiał z psychologiem a drugi raz powód stwierdził, że to mu i tak nic nie da. Powód twierdził, iż funkcjonariusze więzienni mogli go poinformować o treści telegramu, który jego zdaniem nie był w kopercie, co umożliwiłoby mu wydanie przepustki na pogrzeb. Jednakże z akt karnych IV K 624/10, w których znajduje się telegram od matki powoda jasno wynika, iż ww. telegram został nadany w dniu 10 listopada 2010 roku o godz. 11.21 z UP Ż., a został przyjęty w UP (...) o godz. 14.15 tego samego dnia z informacją o śmierci ojca i pogrzebie, który ma się odbyć 12 listopada 2010 o godz. 13.00. Jednakże na kopercie pierwszy wpływ do aresztu jest w dniu 12 listopada 2010 (data prezentaty aresztu), z uwagi na fakt, iż list był ocenowany został przesłany do sekretariatu Sądu Rejonowego dla Warszawy W. IV Wydział Karny w dniu 26 listopada 2010, po czym w dniu 01 grudnia 2010 po cenzurze zwrócono telegram do pozwanego aresztu. (k. 250, 251, akta karne IV K 624/10 tom II).

Na pokrzywdzonym spoczywa ciężar dowodu winy, chociażby w najlżejszej postaci, ponieważ przesłanką zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest krzywda wyrządzona z winy umyślnej lub nieumyślnej, niekoniecznie skutek rażącego niedbalstwa (por. A. Olejniczak w: Komentarz do kodeksu cywilnego, red. A. Kidyba, opublikowane LEX 2009, Komentarz do art. 448 k.c., t. 9). W tej sprawie nie mamy do czynienia z

zawinionym zachowaniem pracowników służby więziennej. Wszelka korespondencja powoda została oceniona na podstawie art. 217 a kkw w sprawie karnej sygn. akt. IV K 624/10 tom II.

Jak już wyżej wskazano zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten znajduje zastosowanie do naruszeń jakiegokolwiek dobra osobistego (por. A. Olejniczak, op. cit., t. 2). Powodowi przysługuje legitymacja czynna na podstawie art. 448 k.c., natomiast legitymacja bierna pozwanego wynika z art. 417 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

W myśl art. 448 k.c. kompensowana jest krzywda, która oznacza szkodę niemajątkową wywołaną naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego. Przyznanie zadośćuczynienia i jego wysokość zależy od sądowej oceny okoliczności danej sprawy i nie oznacza dowolności organu stosującego prawo co do możliwości korzystania z udzielonej mu kompetencji (por. wyrok SN z 19 kwietnia 2006 r., II PK 245/05, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 101 i wyrok SN z 17 stycznia 2001 r., II KKN 351/99, Prok. i Pr. 2006, nr 6, s. 11). Przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy należy wziąć pod uwagę rodzaj naruszonego dobra, zakresu (natężenie i czas trwania) naruszenia, trwałości skutków naruszenia i stopnia ich uciążliwości, a także stopień winy sprawcy i jego zachowania po dokonaniu naruszenia (por. wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyrok SN z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923; wyrok SN z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981, nr 5, poz. 81; wyrok SN z 9 stycznia 1978 r., IV CR 510/77, OSN 1978, nr 11, poz. 210).

Reasumując powód domagał się zapłaty zadośćuczynienia za nie poinformowanie go i uniemożliwienie bycia na pogrzebie ojca przez co podupadł na zdrowiu. Jak wynika z akt sprawy karnej IVK 624/10, w których znajduje się telegram, nie został on bezpośrednio nadany do pozwanego Aresztu Śledczego, tylko do UP w (...). Pierwszy wpływ do pozwanego telegramu miał miejsce w dniu 12 listopada 2012 roku wtedy, kiedy miał się odbyć pogrzeb ojca powoda a nie jak twierdzi powód w dniu 10 listopada 2010 roku. W aktach sprawy karnej także nie ma żadnych dowodów, aby ten telegram został wysłany wcześniej faksem jak twierdzi powód. Korespondencja powoda została objęta cenzurą, ponadto telegram był zawarty w kopercie i związku z tym funkcjonariusze więzienni nie byli w stanie zobaczyć treści zawartości koperty a co za tym idzie nie mogli poinformować powoda o śmierci i pogrzebie ojca, nawet patrząc na fakt, iż takie prawo ma Dyrektor Służby Więziennej, to w tej sytuacji nie można zdaniem Sądu przypisać Skarbowi Państwa wykonującemu za pośrednictwem swoich funkcjonariuszy zadania z zakresu polityki karnej bezprawności w działaniu lub zaniechaniu.

O kosztach postępowania natomiast Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. bowiem powód jako osoba pozbawiona wolności obecnie nie osiąga żadnych dochodów, a jak wynika ze złożonego przez niego oświadczenia o stanie majątkowym /k. 25 -26/ nie posiada on również żadnego majątku z którego pozwany mógłby się zaspokoić w przypadku zasądzenia na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w wyroku .

Zarządzenie;

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesłać powodowi na adres ZK pouczając o prawie wniesienia apelacji.